

EKONOMIUTSKOTTETS UTLÅTANDE 32/2012 rd

Regeringens proposition till riksdagen med förslag till lag om betalningsvillkor i kommersiella avtal, lag om ändring av lagen om indrivning av fordringar och vissa lagar som har samband med dem

Till lagutskottet

INLEDNING

Remiss

Riksdagen remitterade den 12 juni 2012 regeringens proposition med förslag till lag om betalningsvillkor i kommersiella avtal, lag om ändring av lagen om indrivning av fordringar och vissa lagar som har samband med dem (RP 57/2012 rd) till lagutskottet för beredning och bestämde samtidigt att ekonomiutskottet ska lämna utlåtande i ärendet till lagutskottet.

Sakkunniga

Utskottet har hört

- lagstiftningsråd Tuomo Antila, justitieministeriet
- jurist Jukka Kaakkola, Konsumentverket
- jurist Pasi Pönkä, Finlands Kommunförbund
- direktör Helena Laine, Finansbranschens Centralförbund
- juridisk ombudsman Tiina Toivonen, Företagarna i Finland.

Dessutom har skriftligt utlåtande lämnats av
— Finlands Näringsliv rf.

UTSKOTTETS ÖVERVÄGANDEN

Motivering

Genom propositionen avser man att genomföra EU:s reviderade direktiv om bekämpande av sena betalningar¹, säkra en skälig nivå på kostnaderna för indrivning av konsumentfordringar, precisera innebörden av god indrivningssed och göra tillämpningen av den effektivare. Utskottet tillstyrker propositionen. Det har behandlat den inom ramen för sin behörighet och går nedan in

på frågor om villkoren för konsumenter och företag.

Direktivet om bekämpande av sena betalningar. Direktivet ska genomföras genom att en ny lag om betalningsvillkor i kommersiella avtal stiftas och lagen om indrivning av fordringar och räntelagen ändras. Lagen ska gälla betalningar som utgör vederlag för varor eller tjänster när en näringsidkare levererar varan eller tjänsten och en näringsidkare eller ett offentligt samfund eller någon annan upphandlande enhet anskaffar

¹ EkUU 17/2009 rd

varan eller tjänsten. Lagen ska alltså inte gälla konsumentköp. Den ska i likhet med direktivet innehålla nya bestämmelser om bl.a. maximal betalningstid, dröjsmålsränta och om när vissa avtalsvillkor som begränsar skyldigheten att betala indrivningskostnader är utan verkan. Dröjsmål med betalning ska alltid föranleda rätt till 40 euro i fast standardsättning för indrivningskostnaderna. I räntelagen föreslås en ändring på grund av direktivet som innebär att dröjsmålsräntan får vara högst 8 procentenheter högre än den referensränta som gäller vid tidpunkten i fråga.

Utskottet anser att de bestämmelser som direktivet kräver har beaktats på behörigt sätt i propositionen. Det är också befogat att dröjsmålsräntan ändras bara i fråga om kommersiella avtal. För konsumentköp ska den nuvarande lägre dröjsmålsräntan på en procentenhet fortsatt gälla. Så som det står i propositionsmotiven har inget behov att höja dröjsmålsräntan på den här punkten kommit fram och en höjning kunde ytterligare försvåra villkoren för konsumenter som har betalningssvårigheter. Men de facto innebär de nya bestämmelserna att två olika dröjsmålsräntor kan tillämpas i Finland beroende på vilken typ av avtal det är fråga om. För att undvika ovisshet understryker utskottet att framför allt små och medelstora företag behöver få information om den här ändringen som gäller företag.

Indrivningslagen. Utom att propositionen avser att genomföra direktivet innehåller den en rad ändringar i indrivningslagen. De preciserar innebörden av god indrivningssed och gör tillsynen över den effektivare (4 §), föreskriver om möjligheten att bestrida betalningsskyldigheten (4 b §), ger konsumenterna rätt att begära att indrivningen avbryts (4 c §), preciserar bestämmelserna om användning av tratta (7 §), ser till att kostnaderna för indrivning av konsumentfordringar är skäliga (10 a och d §) och samordnar bestämmelserna om frivillig indrivning och utsökning på så sätt att gäldenärens betalningar

när det gäller konsumentfordringar i första hand ska räknas av från egentliga fordringar (11 a § 2 mom.).

Sammantaget anser utskottet att de föreslagna ändringarna bidrar till bättre villkor inte minst för hushåll som är gäldenärer, utan att ändå riskera borgenärernas rättigheter. Det vill särskilt lyfta fram de bestämmelser som ska säkra skäliga indrivningskostnader när det gäller konsumentköp. Indrivningskostnaderna för små och medelstora skulder har hittills kunnat stiga oskäligt högt, rentav över det egentliga skuldbeloppet. De nya bestämmelserna motverkar detta och underlättar i synnerhet för överskuldssatta hushåll. Framför allt småföretagares villkor förbättras när lagen nu ska föreskriva om rätt att bestrida betalningsskyldighet av grundad anledning och när påföljderna för dröjsmål med betalning skärps i fråga om andra köp än konsumentköp.

En specifik fråga som sakkunniga tagit upp är att motiveringen till indrivningslagens nya 4 c § om att avbryta indrivning av konsumentfordran behöver preciseras. Den anses inte ange tillräckligt tydligt att en begäran om avbrytande också när det gäller andra fortlöpande avtal än hyresavtal (t.ex. el- och fjärrvärmeavtal) kan framföras först efter att avtalsförhållandet upphört. Utskottet påpekar att hyresavtal bara nämns som ett exempel i detaljmotiveringen till paragrafen (s. 33). Men för tydlighetens skull föreslår utskottet att lagutskottet preciserar paragrafmotiveringen genom att notera att samma princip gäller för andra fortlöpande avtal också.

De ekonomiska konsekvenserna av reformen, i synnerhet för rättsväsendet, bör noggrant undersökas i lagutskottet.

Ställningstagande

Ekonomiutskottet föreslår

att lagutskottet beaktar det som sagts ovan.

Helsingfors den 14 juni 2012

I den avgörande behandlingen deltog

ordf. Mauri Pekkarinen /cent
vordf. Marjo Matikainen-Kallström /saml
medl. Lars Erik Gästgivers /sv
Teuvo Hakkarainen /saf
James Hirvisaari /saf
Harri Jaskari /saml
Johanna Karimäki /gröna
Miapetra Kumpula-Natri /sd (delvis)

Jukka Kärnä /sd
Paula Lehtomäki /cent
Päivi Lipponen /sd
Jari Myllykoski /vänst
Sirpa Paatero /sd
Juha Sipilä /cent
Kaj Turunen /saf.

Sekreterare var

utskottsråd Tuula Kulovesi.